

УКАЗАНИЯ

На основание чл.13, ал. 1, т. 4 от Закона за Комисията за финансов надзор, във връзка с чл.6, ал. 2, т.1 от Правилника за устройството и дейността на Комисията за финансов надзор и на нейната администрация и §7 от *Наредба № 3 на КФН от 24.09.2003 г. за реда и начина за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства на осигурено лице от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд , управляван от друго пенсионноосигурително дружество*, изм. и доп., обн. ДВ, бр.78 от 07.10.2011 г., в сила от 01.01.2012 г. (Наредба № 3 или наредбата), се дават следните указания относно тълкуването и прилагането на чл.202, ал.1 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) и чл. 7, ал. 1 – 4 и чл. 17, ал. 1 – 3 от Наредба № 3:

1. Относно заплащането на таксата за прехвърляне

1.1. Допустимо ли е таксата за прехвърляне да се заплаща от трето лице?

Задължението за заплащане на такса за прехвърляне представлява парично задължение. Паричните задължения са заместими задължения, при които личността на длъжника не е от значение. Съгласно чл.73 от Закона за задълженията и договорите, задължението може да бъде изпълнено от трето лице дори против волята на кредитора, освен ако той има интерес то да бъде изпълнено лично от длъжника. Разпоредбата на чл.202, ал.1, изр. второ от КСО, която предвижда, че таксата за прехвърляне се заплаща от осигуреното лице, не превръща задължението в *intuitu personae*. Изпълнението от страна на трето лице има еднакъв погасителен ефект като изпълнението от страна на осигурения, тъй като пенсионноосигурителното дружество в качеството си на кредитор не получава нещо, различно от това, което му се дължи.

Същевременно следва да се отбележи, че целта на нормативната уредба на чл.202, ал.1, изр. второ от КСО във връзка с чл.7, ал.1 от Наредба № 3 е промяната на участието да става въз основа на осъзнато лично решение на осигуреното лице. Това се подкрепя както от цитираната разпоредба на КСО, така и от предвидените в наредбата изисквания за нотариална заверка на подписа на осигурения върху заявлението и върху искането за неговото оттегляне.

Предвид гореизложеното от водещо значение е осъзнатият личен избор на осигуреното лице да промени своето участие. Допустимо е трето лице да изпълни задължението на осигуреното лице за внасяне на таксата, само ако това не противоречи на волята на осигурения.

Изложеното по-горе се отнася и за осигуряването във фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване във връзка със заплащането на таксата по чл.17 от Наредба №3. Прехвърлянето на средства от тези фондове е изградено на същите принципи и процедурни правила, както и промяната на участие от фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване, независимо от някои различия в нормативната уредба. Отново водещо значение има един от основните принципи, залегнали в КСО - доброволността при избор на фонд за допълнително пенсионно осигуряване.

При възникване на основателно съмнение, че таксата за прехвърляне е внесена против волята на осигурения, пенсионноосигурителното дружество следва да се свърже с него и да поиска потвърждаване на извършеното плащане. Когато осигуреното лице се противопостави на плащането от страна на трето лице и не желае да промени участието си, съответно да прехвърли средствата си, е необходимо пенсионноосигурителното дружество да го покани да оттегли заявлението си, като подаде искане за това по реда и във формата, предвидени в чл. 7, ал. 2, съответно чл. 17, ал. 3 от Наредба № 3. Ако осигуреното лице не подаде искане за оттегляне на заявлението, процедурата за промяна на участие, съответно за прехвърляне на средства, не трябва да се прекратява.

1.2. Какви са последиците при неточно попълване на платежния документ за заплащане на таксата за прехвърляне?

Съгласно чл.7, ал.4, изр. първо и чл.17, ал.2 във връзка с чл. 7, ал.4 от Наредба № 3 когато таксата за прехвърляне се внася по банков път „...в платежния документ се вписват трите имена и единният граждански номер на осигуреното лице, както и видът на фонда, от който желае да промени участието си.”.

Целта на посочената разпоредба е да бъде предоставена ясна информация на пенсионноосигурителното дружество, позволяваща идентифициране на осигуреното лице и определяне на основанието за заплащането на таксата. Данните в платежния документ имат тази функция, а не да служат за създаване на формални пречки пред осигурените лица, упражняващи своя свободен избор на пенсионен фонд.

В чл. 7, ал.4, изр. второ е посочено, че таксата се счита за надлежно платена, когато постъпи по сметката на дружеството в срока по ал.1. Поради това не може да се приеме, че във всички случаи на несъответствие на платежния документ с изискуемите съгласно наредбата реквизити ще е налице ненадлежно плащане.

Предвид гореизложеното, при неточно попълване в платежния документ на данните по чл.7, ал.4 от наредбата (непопълнени или сгрешени данни), пенсионноосигурителното дружество трябва да положи необходимите усилия, за да идентифицира осигурения измежду участващите в процедурата лица и да определи за прехвърляне от кой фонд се отнася таксата. Единствено когато не е възможно това да се установи, следва да се приеме, че плащането не е надлежно извършено и е налице основание за прекратяване на процедурата за промяна на участието или за прехвърляне на средства на основание чл. 7, ал.7, т.3, съответно чл. 17, ал. 4, т.2 от Наредба № 3.

2. Относно подаването на искането за оттегляне на заявлението за промяна на участието, съответно – за прехвърляне на средства

2.1. Когато искането за оттегляне на заявлението се изпраща с писмо с обратна разписка в кой случай се счита за спазен срокът по чл.7, ал.2, съответно - чл.17, ал.3 от Наредба № 3 – дали е достатъчно искането да е подадено или трябва и да е получено от пенсионноосигурителното дружество в този срок?

Наредба № 3 дава възможност на осигуреното лице да прекрати започналата процедура за промяна на участие, съответно за прехвърляне на средствата, като подаде искане за оттегляне на заявлението по реда на чл.7, ал.2, съответно - по чл.17, ал.3. Когато искането се подава на хартиен носител, то трябва да е с нотариална заверка на подписа и да

се подаде по един от следните начини – в офис на дружеството, в което лицето е подало заявлението, което желае да оттегли, чрез осигурителен посредник на дружеството или по пощата с писмо с обратна разписка. Наредба № 3 не предвижда специални правила, уреждащи процедурата за оттегляне на заявлението, когато то се подава по пощата с писмо с обратна разписка.

Спазването на конкретния срок, свързан с оттеглянето на заявлението, е от съществено значение за правилното функциониране на цялата процедура по-нататък, която се развива в рамките на доста кратки и обвързани помежду си срокове, чието неспазване би застрашило правната сигурност на взаимоотношенията между осигурените лица и пенсионноосигурителните дружества. Срокът по чл.7, ал.2 от Наредба № 3 е непосредствено свързан със срока по чл. 7, ал.5, в който пенсионноосигурителните дружества обменят информация, след което се пристъпва към прекратяване на осигурителното правоотношение с дружеството, в което е осигурено лицето, желаещо да промени участието си.

Предвид гореизложеното искането за оттегляне на заявлението следва да е получено от дружеството в срока по чл. 7, ал. 2, за да бъде осигурено надлежното протичане на процедурата по промяна на участие.

Изложеното до тук се отнася съответно и за аналогичния текст на чл.17, ал.3 от Наредба № 3 относно оттеглянето на заявлението за прехвърляне.

2.2. Допустимо ли е искането за оттегляне на заявлението да бъде подадено чрез трето лице и трябва ли то да е упълномощено за това в специална форма?

Съгласно чл.7, ал.2, съответно чл.17, ал.3 от Наредба № 3 оттеглянето на заявлението предполага извършване на волеизявление в писмена форма с нотариална заверка на подписа на осигуреното лице. Относно самото подаване на искането в съответното пенсионноосигурително дружество обаче наредбата не предвижда специална форма и не изисква това действие да бъде извършено лично от осигуреното лице.

Поради това е допустимо искането за оттегляне, подписано от осигуреното лице с нотариална заверка на подписа, да бъде подадено чрез трето лице. За извършването на това действие не следва да се изисква нотариално заверено или писмено пълномощно.

Настоящите указания са приети с решение по протокол № 42 от 15.08.2012 г. на заседание на Комисията за финансов надзор.